

підготовки майбутнього вчителя початкових класів до професійної діяльності в полікультурній освітній середі, описує педагогічну діяльність, спрямовану на набуття школярами етнічної ідентичності, на освоєння і присвоєння цінностей і нормативів національної і загальнолюдської культури.

Ключевые слова: полікультурна освітня середа, взаємодія особистості і середовища, соціокультурний досвід особистості, етнокультурна ідентичність індивіда, національна і загальнолюдська культура, підготовка полікультурного вчителя.

Pyinskaya I. P. Preparation of Future Primary School Teachers to Professional Activity in a Multicultural Educational Environment

Article is devoted to a problem of formation of future teachers's polycultural literacy. The author offers possible means of preparation of future elementary school teacher to professional activity in the polycultural educational environment, describes the pedagogical activity directed on finding by school students of ethnic identity, on development and assignment of values and standards of national and universal culture.

Key words: polycultural educational environment, interaction of the personality and environment, sociocultural experience of the personality, ethnocultural individual identity, national and universal culture, preparation of the polycultural teacher.

Стаття надійшла до редакції 08.04.2013 р.

Прийнято до друку 26.04.2013 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Докучаєва В. В

УДК 378.22:316.7+37:001.8

І. Ю. Регейло

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ

Пріоритетним напрямом розвитку освіти, як зазначається в Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки (2012 р.), є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти. Одним із шляхів реалізації поставленого завдання є створення системи інформаційно-аналітичного забезпечення у сфері управління освітою, та інформаційно-технологічного забезпечення її моніторингу [16]. Крім того, з метою входження в європейське і світове освітнє співтовариство та відповідно до умов соціально орієнтованої

економіки та інтеграції України сучасний розвиток суспільства вимагає удосконалення системи підготовки кадрів, зокрема наукових і науково-педагогічних через аспірантуру та докторантуру.

Розбудова національної системи освіти в умовах кардинальних змін в усіх сферах суспільного життя, історичних викликів XXI століття вимагає критичного осмислення досягнутого і зосередження зусиль та ресурсів на вирішенні найбільш гострих проблем, які стримують розвиток освітньої галузі і не дають можливості забезпечити нову якість освіти. З-поміж таких проблем слід виокремити недосконалість системи національного моніторингу та оцінювання якості освіти, і зокрема з підготовки фахівців вищої кваліфікації та повільне впровадження у навчально-виховний процес інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій [16].

Динамічність підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів через аспірантуру і докторантуру, як рушійної сили прогресу суспільства, робить виключно важливими отримання даних про їх розвиток. Прийняття управлінських рішень на рівні інституційних одиниць суспільства нині не може здійснюватись на інтуїтивному рівні, без попереднього оцінювання їх ефективності, побудови прогностичної моделі управління аспірантурою і докторантурою. Саме тому набуває актуальності застосування інформаційно-комунікаційних технологій в опрацюванні вхідних даних, що надає можливість швидкого аналізу явища, прогнозування його перебігу.

Теоретико-методологічні та методичні проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес на різних рівнях освіти висвітлюються в наукових працях В.Бикова, Б.Гершунського, А.Гуржія, М.Жалдака, Т.Коваль, Ю.Машбиця, Н.Морзе, І.Роберт та ін.

До найбільш ґрунтовних вітчизняних наукових розвідок, присвячених стану й організації докторської (дослідницької) підготовки у європейських країнах у світлі інтеграційних процесів і неперервної ступеневої освіти, відносимо наукові праці В.Лугового та дослідження Ж.Таланової. Питання атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації досліджувались В.Сергієнком, І.Жиляєвим, В.Торкатюком, Б.Мокіним. Важливими для розуміння ролі аспірантури як соціального утворення є результати досліджень, в яких здійснено аналіз соціально-економічних аспектів діяльності аспірантських і докторських студій (М.Бірюкова); узагальнено зарубіжний (К.Корсак, О.Поживілова, В.Куценко) і вітчизняний досвід діяльності аспірантур вищих навчальних закладів (В.Плескач); окреслено проблеми якості вищої освіти і науки у процесі підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів (І.Жовта, О.Литвинюк, Р.Льюшко) та висвітлено генезу підготовки кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру та докторантуру (Т.Сидорчук, О.Котова, О.Поживілова).

Водночас, незважаючи на значну кількість статистичного матеріалу, питання, пов'язані з підвищенням ефективності системи підготовки майбутніх учених, існують і вимагають свого вирішення на основі оперативного і науково обґрунтованого прийняття управлінських рішень.

Формулювання цілей статті полягає у визначенні чинників, які впливають на процес підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів через аспірантуру шляхом використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Сучасна наука виводить на принципово інший рівень наші знання про людину, зокрема, про психологічні особливості, соціальні та культурні характеристики її існування в світі. Особливо, як зазначає В.Г.Кремень, актуалізація гуманістичних тенденцій сьогодення, відхід від її раціоналістичних, прагматичних імперативів віддзеркалюється у філософії людиноцентризму [7]. Постає необхідність обґрунтування нового знання про людину, на основі якого формується особистість із безумовною перевагою духовно-моральної сторони. Без такого знання не відбудеться культурно-інтелектуального зростання, здатного в перспективі привести до перетворення людства.

Це зумовлює не тільки оновлення парадигми освіти в цілому, але й потребу вирішення проблем щодо підвищення якості вищої освіти у процесі підготовки здобувача третього (докторського) циклу. Нині неможливо намагатися ставити та вирішувати питання підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації поза контекстом дослідження тенденцій її розвитку, не враховуючи соціальні очікування і сподівання особистості здобувача наукового ступеня.

З метою зміцнення наукового потенціалу, підвищення якості докторської освіти, визначення основних чинників, що впливають на результативність підготовки дисертаційного дослідження, та з'ясування важливих проблем організації роботи, які не повною мірою досліджувалися, у наукових установах НАПН України було проведено опитування. У ньому взяли участь 385 респондентів, що навчаються в аспірантурах таких установ системи НАПН України як: Інститут педагогіки, Інститут психології ім. Г.С.Костюка, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих, Інститут проблем виховання, Інститут спеціальної педагогіки, Інститут соціальної та політичної психології, Інститут інформаційних технологій і засобів навчання, Інститут професійно-технічної освіти та Університет менеджменту освіти.

До анкети було включено 25 запитань, які висвітлювали різні складові процесу підготовки аспірантів, зокрема визначення структурних змін у чисельності здобувачів і статево-вікових особливостей; з'ясування рівня задоволеності навчанням в аспірантурі, мотивації наукової роботи; соціально-професійних перспектив, світоглядної підготовки в контексті Болонських реформ тощо. У нашій роботі пропонуються результати дослідження, які стосуються організаційного забезпечення підготовки аспірантів, у тому числі з боку відділу аспірантури як органу управління підготовкою здобувачів та здійснення наукового керівництва дисертаційними роботами.

Джерелом емпіричних даних для застосування засобів інформаційних технологій було використано результати відповідей таких запитань:

1. Коли Ви плануєте захищати свою дисертацію?
2. Чи задоволені Ви матеріально-технічним забезпеченням бібліотек?
3. Чи виникають труднощі з публікаціями своїх статей у наукових журналах?
4. Задоволені Ви своєю поінформованістю щодо конференцій, семінарів, конкурсів і грантів, що проходять у науковій установі, де Ви навчаєтесь?
5. Оцініть Ваші стосунки з працівниками відділу аспірантури відповідно до Ваших очікувань.
6. Оцініть участь наукового керівника в плануванні і виконанні дисертаційного дослідження відповідно до Ваших очікувань.

Свої відповіді на запитання анкети респонденти подавали у порядковій шкалі, яка мала п'ять градацій. Головним критерієм успішності функціонування аспірантури вважається вчасна і якісна підготовка аспірантом дисертації, тому відповідь на перше запитання, що давалася аспірантом на основі оцінювання власних можливостей і умов, за яких відбувається його наукова діяльність, було використано як ключову. Тобто, найкращі умови для підготовки науковців створено там, де аспірант вважає за можливе протягом часу навчання в аспірантурі підготувати й захистити дисертацію, а найгірші – там, де такої впевненості аспірант не має.

Для опрацювання даних використовувались електронні таблиці MS Excel. З метою уникнення впливу різної кількості аспірантів у закладах, для опрацювання використовувалися відносні частоти відповідей, подані у відсотках, тобто частки відповідей рівнів, умовно позначених цифрами 0 – 5.

Рівень, позначений як “0”, відповідає відсутності відповіді на певне запитання в анкеті, рівень позначений як “5”, відповідає найвищому з можливих рівню виявлення ознаки. Частка відповідей на запитання 1 – 6 (у відсотках) вказує на рівень виявлення певної ознаки у групи респондентів.

З метою перевірки валідності результатів анкетування, насамперед, було виконано опрацювання всього масиву даних, тобто отримано результати, за якими можна зробити припущення щодо адекватного відображення результатами анкетування взаємозв'язків між факторами впливу (запитання 2 – 6) на результативність, успішність навчання в аспірантурі (рис.1).

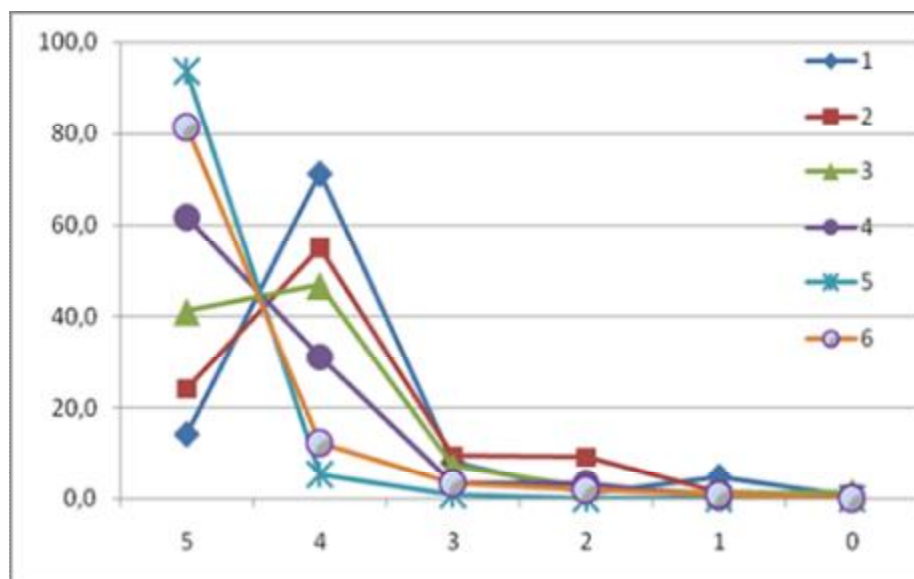

Рис.1. Залежності часток відповідей (у відсотках) на запитання 1 – 6.

По горизонтальній вісі відкладено рівні вияву ознак, по вертикальній – частку відповідей, які мають певні рівні вияву ознаки.

Без додаткового статистичного опрацювання з рисунку 1 очевидно, що найкраще між собою корелюють відповіді на запитання 1 і 2, 1 і 3. Разом з тим, високий рівень вияву ознак 4 – 6 в середньому за об'єктами свідчить про досить високий рівень організованості роботи практично всіх аспірантур, достатності забезпеченості доступу як до апробаційних заходів, так і високим рівнем наукового керівництва.

Подані у таблиці 1 узагальнені дані, отримані в процесі анкетування, також свідчать на користь того, що переважна частина респондентів позитивно оцінює як умови, в яких вони здійснюють наукові дослідження, так і ставлення до них як особистостей, надання допомоги в організації досліджень та впровадженні їх результатів.

Таблиця 1

Результати первинного опрацювання всіх отриманих у процесі анкетування даних

Запитання	Рівні вияву ознаки						
	5	4	3	2	1	0	
	Частки відповідей певного рівня, %						
1	Коли Ви плануєте захищати свою дисертацію?	14,2	71,2	8,0	1,1	4,8	0,6
2	Чи задоволені Ви матеріально-технічним забезпеченням бібліотек?	24,2	55,0	9,4	9,1	1,4	0,9
3	Чи виникають труднощі з публікаціями своїх статей у наукових журналах?	41,0	46,7	7,1	2,6	1,1	1,4

4	Задоволені Ви своєю поінформованістю щодо конференцій, семінарів, конкурсів і грантів, що проходять у науковій установі, де Ви навчаєтесь?	61,5	31,1	3,4	3,4	0,3	0,3
5	Оцініть Ваші стосунки з працівниками відділу аспірантури відповідно до Ваших очікувань.	93,7	5,4	0,9	0,0	0,0	0,0
6	Оцініть участь наукового керівника в плануванні і виконанні дисертаційного дослідження відповідно до Ваших очікувань.	81,5	12,3	3,4	2,0	0,9	0,0

Використання можливостей, які надаються засобами інформаційних технологій для статистичного опрацювання даних, було б далеко не повне, якби ми не скористалися їх вбудованими функціями [0]. Оскільки було поставлено за локальну мету етапу дослідження визначення взаємозв'язків ознак процесу навчання в аспірантурі (запитання 1 – 6), логічним є обчислення коефіцієнта лінійної кореляції Пірсона r_{XY} між вибірками випадкових величин, поданими масивами даних X і Y :

$$r_{XY} = \frac{\sum(X - \bar{X})(Y - \bar{Y})}{\sqrt{\sum(X - \bar{X})^2 \sum(Y - \bar{Y})^2}}, \quad \text{де} \quad \bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n X_t, \quad \bar{Y} = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n Y_t$$

середні значення (математичні сподівання) вибірок.

Таблиця 2

Значення коефіцієнтів лінійної кореляції Пірсона для розподілів частот рівнів вираження ознак 1 – 6 процесу навчання в аспірантурі

	1	2	3	4	5	6
1	1,0000	0,9604	0,7996	0,4290	0,0118	0,0918
2		1,0000	0,9093	0,6217	0,6217	0,0918
3			1,0000	0,8839	0,6065	0,6687
4				1,0000	0,9064	0,9375
5					1,0000	0,9965
6						1,0000

Значення r_{XY} , подані в таблиці 2, вказують на наявність значної попарної кореляції у групах ознак 1, 2, 3 й 4, 5, 6. Разом з тим, візуальний якісний аналіз розподілу частот відповідей у групах ознак 1 – 3 і 4 – 6 однозначно підтверджує тенденцію збільшення ефективності навчання внаслідок дій факторів, визначених як ознаки 4 – 6.

Підсумовуючи в цілому, слід констатувати, що на думку 80,7% опитуваних, дисертаційне дослідження проводиться згідно затвердженого плану. З випередженням графіку виконують роботу 7,7% осіб, 10,9% здобувачів зазначають про порушення графіку виконання роботи. Майже 82% аспірантів вважають, що робота над дисертаційним дослідженням проходить успішно, але їм доводиться багато працювати. Решта – пояснюють причини несвоєчасного виконання індивідуального плану роботи особистою неорганізованістю (10,9%) та труднощами у написанні (7%), незважаючи на докладання багато індивідуальних зусиль.

Водночас здобувачі наукового ступеня звертають увагу на сприятливі умови, які створюються працівниками відділу аспірантури в період навчання: 99,1% респондентів повністю задоволені здійсненням організаційним забезпеченням. 92,5% залучені до апробації результатів дисертаційних досліджень, беруть активну участь в конференціях, круглих столах, читаннях, семінарах; планових розробках лабораторії (відділу, кафедри); публікують результати роботи у фахових виданнях.

Особливо актуальним у процесі підготовки фахівців вищої кваліфікації є визначення чинників, які впливають на ефективність аспірантури. За результатами проведеного дослідження, на думку респондентів, на першому місці – це „професійна компетентність наукового керівника”, на другому – „спілкування з науковим керівником”, на третьому – „організація роботи аспірантури”. У 82% аспірантів очікування щодо керівництва науковою роботою повністю відповідають їх запитам.

Здійснюючи аналіз проведеного дослідження, слід припустити, що і у вищих навчальних закладах зазначені показники щодо організаційного забезпечення підготовки аспірантів і здійснення керівництва дисертаційними роботами не менші. Зважаючи на це, виникає неоднозначне запитання про своєчасний захист дисертаційних досліджень, який відбувається лише у третини випускників аспірантури в Україні. Показовими є дані Державного комітету статистики України щодо ефективності аспірантури та докторантури: в 2010 р. із аспірантури вищих навчальних закладів і наукових установ випущено 8290 осіб, з них із захистом – 23,6%; докторантуру закінчили 459 осіб, у тому числі із захистом – 28,8% [17].

Таким чином, на підставі використання інформаційних технологій та статистично доведеної наявності кореляційного зв'язку між виокремленими ознаками процесу навчання в аспірантурі, слід зазначити, що на ефективність аспірантури, впливають такі чинники: здійснення наукового керівництва (професійна компетентність наукового керівника, спілкування з науковим керівником) та організація роботи аспірантури як органу управління підготовкою здобувачів.

Технологію застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій до аналізу емпіричних даних, отриманих у процесі дослідження, можна поширити на аналіз даних, згрупованих за науковими установами. Також можна вважати за доцільне застосування засобів інформаційних

технологій не тільки для первинного опрацювання емпіричних даних і їх візуалізації, але й для аналізу взаємозв'язків відповідних параметрів.

Список використаної літератури

- 1. Байденко В.И.,** Селезнёва Н.А. Содержательно-структурные особенности европейского докторского образования (статья вторая) / Высшее образование в России, 2010. - № 10. - С.89-104. **2. Бірюкова М.** Аспірантура і докторантура як механізми формування інтелектуального потенціалу держави / М. Бірюкова // Вища школа.— 2010. — № 2. — С. 52 – 59. **3. Жовта І.** Якість науково-педагогічних кадрів вищої школи України / Ірина Жовта // Вища школа. – 2003. – № 4/5. – С. 22–30. **4. Ильющко Р. И.** Подготовка научных кадров высшей квалификации / Р.И.Ильющко // Проблемы науки, освіти та управління: зб. наук. пр. / Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Х., 2003. – Вип. 4. – С. 56–57. **5. Корсак К.** Докторантура в сучасній Франції: кількість і якість / К. Корсак, О. Поживілова // Науковий світ. - 2004. - № 2. – С.4-7. **6. Котова О. Г.** Розвиток системи підготовки і атестації наукових і науково- педагогічних кадрів в Україні (1992- 1998 рр.): Дис... канд. наук з держ. управління: 25.00.05 / АПН України; Центральний ін-т післядипломної педагогічної освіти. - К., 2000. – 195 с.- Бібліогр.: л. 151-158. **7. Кремень В. Г.** Трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації / Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі: матеріали методологічного семінару АПН України 19 березня 2008 р. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 728 с. – С.11- 18. **8. Куценко В.** Аспірантура і докторантура на порозі змін: європейський вимір / В. Куценко // Науковий світ. – 2009. – № 12 (137). – С. 2 – 3. **9. Лапинский В. В.** Методология проектирования информационной образовательной среды / В. В. Лапинский // Вестник гуманитарного института ТГУ – № 2 (13), Тольятти : Изд-во Тольяттинского государственного университета. – 2012. С. 68 – 69. **10. Литвинюк О. І.** Наукові кадри: конкурентоспроможна якість, а не процес і форма / О. І. Литвинюк // Бюлетень ВАК України. – 2004. – № 2. – С. 4 – 9. **11. Лобанова Л.** Архітектура наукових ступенів: міжнародна практика і вітчизняні традиції / Л. Лобанова // Вісник НАН України, 2009. – № 1. – С. 42 – 55. **12. Луговий В. І.** Проблема освітньо-наукової інтеграції в підготовці кандидатів і докторів наук в Україні / В. І. Луговий // Проблеми освіти: наук. зб. / кол. авт. - К. : Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України, 2008. – Вип. 54. – С. 3 – 6. **13. Мирская Е. З.** Новые информационно-коммуникационные технологии в российской академической науке: история и результаты // Социология науки и технологий. 2010. №1. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/novye-informatsionno-kommunikatsionnye-tehnologii-v-rossiyskoy-akademicheskoy-nauke-istoriya-i-rezultaty>. **14. Мокін Б.І.** А чи варто Україні зміцнювати радянську систему атестації наукових і науково-педагогічних кадрів ? / Б.І.Мокін // Бюлетень ВАК України. – 2005. - №5. – С. 24-29. **15. Національна доповідь** про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України; [авт.: В.П.Андрущенко, І.Д.Бех та ін.; за заг. ред. В.Г.Кременя. – К.: Педагогічна думка, 2011. – С. 92-93. **16. Національна стратегія** розвитку освіти в Україні

на 2012 – 2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf. 17. Підготовка наукових кадрів у 2010 році. Статистичний бюлетень. – К. : Держкомстат України, 2011. – 33 с. 18. Плескач В. Проблеми підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації у технічних вищих навчальних закладах / В. Плескач // Вища школа. – 2010. – № 2. – С. 48 – 51. 19. Поживілова О.В. Розвиток систем підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в європейському регіоні та Україні (1990-2005 рр.): Дис... канд. пед. наук: 13.00.01 / АПН України; Інститут вищої освіти. — К., 2006. — 181, [16]арк. : табл. — Бібліогр.: арк. 164-177. 20. Полушкіна Т. В. Суспільно-економічні аспекти розвитку науки в Україні в 90-х роках ХХ століття : Автореф. дис... канд. істор. наук : Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1996. – С.8-9. 21. Регейло І.Ю. Соціальний портрет сучасного аспіранта: результати педагогічного дослідження. 22. Сергієнко В.І., Жиляєв І.Б., Торкатюк В.І. Атестація наукових кадрів вищої кваліфікації в Україні: проблеми і рішення. – Харків : ХНАМГ, 2006. – 228 с. 23. Сидорчук Т.Г. Підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів через аспірантуру в Україні (1920-і - 1970-і роки): Дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Запорізький держ. ун-т. – Запоріжжя, 1998. – 239 арк. – Бібліогр.: арк. 206-229. 24. Таланова Ж.В. Докторська підготовка у світі та Україні: монографія. – К. : Міленіум, 2010. – 476 с.

Регейло І. Ю. Використання інформаційних технологій для дослідження процесу підготовки аспірантів

Створення системи інформаційно-аналітичного забезпечення у сфері управління освітою на всіх рівнях та інформаційно-технологічного забезпечення її моніторингу є одним із шляхів реалізації завдань Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки. З метою зміцнення наукового потенціалу для входження в європейське і світове освітнє співтовариство, підвищення якості докторської освіти, визначення основних чинників, що впливають на результативність підготовки дисертаційного дослідження, в наукових установах було проведено опитування аспірантів. До анкети включені запитання, які висвітлювали різні складові процесу підготовки здобувачів. Для статистичного опрацювання даних опитування використано інформаційні технології, на підставі яких одержано об'єктивні результати. Головними чинниками, які впливають на ефективність аспірантури, встановлено здійснення наукового керівництва (професійна компетентність наукового керівника, спілкування з науковим керівником) та організація роботи аспірантури як органу управління підготовкою здобувачів.

Ключові слова: інформаційні технології, кореляційний аналіз, аспірант, фактори впливу.

Регейло И. Ю. Использование информационных технологий для исследования процесса подготовки аспирантов

Создание системы информационно-аналитического обеспечения в сфере управления образованием на всех уровнях и информационно-технологического обеспечения ее мониторинга является одним из путей реализации задач Национальной стратегии развития образования в Украине на 2012 - 2021 годы. В целях укрепления научного потенциала для вхождения в европейское и мировое образовательное сообщество, повышения качества докторского образования, определение основных факторов, влияющих на результативность подготовки диссертационного исследования, в научных учреждениях был проведен опрос аспирантов. В анкете включены вопросы, освещающие различные составляющие процесса подготовки соискателей. Для статистической обработки данных опроса использованы информационные технологии, на основании которых получены объективные результаты. Главными факторами, которые влияют на эффективность аспирантуры, установлено: осуществление научного руководства (профессиональная компетентность научного руководителя, общение с научным руководителем) и организация работы аспирантуры как органа управления подготовкой соискателей.

Ключевые слова: информационные технологии, корреляционный анализ, аспирант, факторы влияния.

Reheilo I. Yu. Use of Information Technology Research Process for the Preparation Postgraduates

Application of information and communication technologies for the study of a process of post graduate learning, described in the paper. The usefulness of using IT tools for the processing of the data displayed. Fields of application of spreadsheets, such as ranking, building statistical descriptions, compute the values of individual statistics, determining the reliability of the results and the effectiveness of decision-making, modeling and forecasting of events justified. Therefore, the using of an information technology for study of integrative prognostic characteristics of a social group as an example of Ukrainian postgraduate student in the article described. As a source of empirical data to explore the feasibility of application of information technology (IT) used the results of a survey conducted in academic institutions NAPS of Ukraine. It involved 385 respondents enrolled in graduate institutions such as system NAPS Ukraine: Institute of Pedagogy, Institute of Psychology, Institute of Teacher Training and Adult Education, Institute of Special Education, Institute of High Education, Institute of Social and Political Psychology, Institute of Information technology and Training, the Institute for Vocational Education and University of Education Management. We can assume the presence of statistically proven correlation between the named features of the learning process in post graduate education. Thus, the use of information technology to the analysis of empirical data collected during the study can be extended to data analysis, grouped by academic institutions. We can also consider the expediency of the use of IT not only for the primary processing of empirical data and their visualization, but also for the analysis of the relationship attributes (parameters).

Key words: information technology, correlation analysis, a post graduate student, features of the learning process.

Стаття надійшла до редакції 27.03.2013 р.

Прийнято до друку 26.04.2013 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Лобода С. М.

УДК 378

Т. В. Самусь

**ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ
МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ ЯК ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА**

В умовах реформаційних перетворень в Україні здоров'я громадян є одним із складників національного розвитку. У зв'язку з цим збереження та зміцнення здоров'я молоді є одним із головних завдань соціальної програми нашої держави. Для розв'язання цього завдання необхідно сформувати у студентів стійку мотивацію до здорового способу життя, здійснити комплекс здоров'язбережувальних заходів, спрямованих на усвідомлення ними цінності свого здоров'я.

Здоров'я та фізична підготовленість студентів - найважливіша складова суспільного здоров'я та фізичного потенціалу країни. Пошук оптимальних науково-обґрунтованих шляхів здійснення здоров'язбереження студентів є актуальним і пріоритетним в умовах інноваційної діяльності створення авторських та експериментальних програм.

На сучасному етапі розвитку вищої професійної освіти необхідний ґрунтовний та комплексний науковий аналіз різних форм, моделей і технологій навчального процесу у вищому навчальному закладі (ВНЗ) за участю досвідчених експертів-фахівців у галузі педагогіки, психології, філософії, медицини та соціології.

Дослідженням проблеми здорового способу життя (ЗСЖ) та розробкою педагогічних технологій та моделей здоров'язбереження студентів займається ціла низка вчених: Н. П. Абаскалова, М. О. Агаджанян, В. І. Бондін, Д. Н. Давиденко, Ю. К. Дем'яненко, Т. Г. Коваленко, А. В. Лейфа, А. А. Нестеров, Ю. В. Науменко, Н. А. Рибачук, Г. К. Селевко, Є. В. Ширшов та інші.

Учені відзначають, що аналіз формування готовності до здоров'язбереження є практичним аналізом наявності або відсутності в організації освітнього процесу вищого навчального закладу умов і факторів, що забезпечують збереження та зміцнення здоров'я молоді, сприяють здоровому способу життя та формуванню готовності до здоров'язбереження [1, 2]. Ми поділяємо думку дослідників про те, що проблема формування